

Прошле године у ово време, главна тема у земљи био је „одлучујући“ меч са Француском у Београду који се одржавао 09.09.2009. године и од којег нам је зависила шанса за пласман на мондијал у Јужној Африци. Неукусне вишенедељне кампање поводом сваке мало битније утакмице, у којима се поред грба и дреса „боје божура“, на билборде обавезно утискује и амбалажа пива, већ су постале уобичајне, али ова утакмица се издвојила по томе што је први пут државна телевизија учила симпатизере репрезентације како треба да се „европски“ навија и да није лепо звиждати противничкој химни (независно од тога да ли је то химна државе која вас је бомбардовала, признала нелегално отцепљење дела ваше територије и још штошта друго). Кампањи подучавања примитивног народа бар делимично је уродила плодом, па су тако навијачи са запада (иначе чувени по верности и ватрености) у својој жељи да покажу своју еманципацију, културу и приврженост европским вредностима, а и да би прикрили звиждуке са свих осталих делова стадиона, непрекидно аплаудирали током читавог интонирања Марсељезе. Једноставно, класичан српски постпетооктобарски менталитет – хајде за сваки случај да поједемо/полижемо и оно што нико од нас није тражио.

Било како било, утакмица је одигарна, а репрезентација Србије, и поред поклоњеног пенала и играча више скоро целу утакмицу, једва је успела да сачува реми. Славље је одложено за месец дана, када се, након заиста велелепне победе над Румунима, Србија нашла међу 32 репрезентације учесница светског првенства. Од тог тренутка почиње грађење својеврсног култа. Оно што је репрезентацију, између осталог, директно одвело у Африку, јесу и два ремија која су Румуни успели да извуку Французима. Међутим, сваки фактор среће или помоћи противника никоме није пао на памет и било је, такорећи, забрањено и непатриотски тако нешто помињати. Једноставно: најбољи смо, јачи смо од Француза, заслужено идемо на светско првенство – и тачка. А најзаслужнији за то је, наравно, Антић који је (препо)родио српски фудбал и извукао га из блата у коме се до тад налазио. То што су стицајем околности, у време његовог преузимања репрезентације, појавили Коларов, Суботић, Качар и Кузмановић, Бане Ивановић заблистао у Челзију, а Јовановић и Красић се налазили на врхунцу каријере, уопште није променило перцепцију о Антићу као чудотворцу и спаситељу, који је готово ни из чега, направио екипу и „вратио веру у српски фудбал“. Еуфорија око Мондијала трајала је месецима, оптимистички медији уздизали су „Орлове“ у небеса, а од Антића полако почели да праве безгрешно, полубожанско „биће“, у шта је, изгледа, и сам селектор почео да верује, што се, поред осталог, манифестовало и тако што је о себи почео да говори у трећем лицу.

А репрезентација објективно јесте била јака и уз повољан жреб који се наместио како

Пише: Игор Марковић
понедељак, 23 август 2010 13:27

деценијама није и вероватно више неће заиста је могла да стигне доста далеко. Чак и неки од највећих светских стручњака, попут Венгера и Фергусона, помињали су Србију као потенцијално изненађење шампионата, што указује на то да је ова репрезентација поседовала квалитет и да је имала реалне шансе да се нађе тамо где су стигли Гана и Уругвај. То се, међутим, није десило. Србија се као задњепласирана у групи вратила кући, након бледе, неуверљиве, кукавичке и безидејне игре, која је само на тренутке одступала од ових епитета (прво полувреме против Немачке и првих тридесетак минута против Аустралије, који су касније постали чувено „прво полувреме против Аустралије“). Ништа ново, рекло би се, на овакве ствари су се навијачи СФРЈ, СРЈ, СЦГ, РС-репрезентације већ одавно навикли. Међутим, онда се огласио селектор Антић.

Расположен и насмешен као и увек, селектор је потпуно хладно изјавио како последње место у групи уопште није неуспех. Штавише, он није нашао ниједну тактичку или било коју другу грешку у игри репрезентације, ни њега, ни играча, а непролазак у другу рунду, последица је, рече, искључиво судијске крађе и недостатка среће („Фудбал није био праведан према Радомиру“)! Тиме је селектор ушао у психолошки профил детета-навијача које кад се оствари повољан резултат, слави исти и велича свој тим независно како је дошло до тог резултата, док у супротном, креће да броји пропуштене прилике и судијске грешке. На питања новинара која су се тицала негативних аспеката игре репрезентације једноставно није хтео да одговори (то су били једини тренуци када се мало намршти). Од овог става није одустао ни на следећим конференцијама за штампу, с тим што је тад морао мало више да се свађа и расправља са новинарима, који су безуспешно покушавали да добију коментар неких одлука. Укратко речено, ако је веровати селектору, игра „орлова“ била је безгрешна, али, ето, „нисмо имали среће“!

У свакој другој земљи би ова, у историји незапамћена изјава селектора, само подигла ниво анимозитета према истом до кључалости. Али, не и у Србији. Овога пута комплетна јавност, не само да је прихватила селекторове изјаве, него му је пружио и готово безрезервну подршку. Френетичне поруке подршке Антићу доминирале су на готово свим сајтовима и спортским странама дневних новина, док је у анкетама о селектору више од три четвртине испитаних сматрало да Антић треба да и даље води репрезентацију. Када је непосредно после фијаска на мондијалу председник ФСС поменуо могућност смањења Антићеве селекторске плате од 120000 евра, што га је чинило једним од најбоље плаћених селектора на светском првенству, на њега се сручило дрвље и камење гневног народа.

Питање које се природно намеће сваком здраворазумском бићу јесте – зашто? Откуд толика подршка након свега, поготово у земљи где су раније доста олако селектори завршавали на тапету јавности, чак некада и више него што су заслужили? И ово није била само подршка у фазону: „ајде нека остане, немамо кога бољег да доведемо“. Не,

Пише: Игор Марковић
понедељак, 23 август 2010 13:27

ово је било напросто обожавање. Најгоре од свега је што би ретко ко од тих људи био у стању да образложи то своје обожавање, а ако је неко и покушао углавном се све сводило на: „Антић је господин“ и „он је (препо)родио српски фудбал“. Или напросто само на окривљивање непопуларног председника фудбалског савеза Толета Караџића за сва зла овога света. Одмах да кажемо, Караџић вероватно јесте и овакав и онакав, али треба поштено рећи да је у овом последњем сукобу са Антићем он био апсолутно у праву.

Јесте томе пуно допринело и извештавање домаћих медија, који су из неког разлога користили своје најквалитетније гебелсовске методе да Антића представе као сироту жртву свима – а нарочито нама звездашима – омраженог Толета. Посебно се истицао Блиц, који је на крају чак, пред утакмицу са Грчком, емотивно, меланхолично, цитирајући Шекспира, отворено позивао људе да подрже селектора. Али то није довољно да објасни оволику „антићоманију“ у добром делу српске јавности. Мора бити да постоји још неки разлог.

Једноставно, овом народу је доста пораза. Толико пораза у тако кратком временском року ретко да је која држава забележила. Од Олује преко Дејтона, бомбардовања, Куманова, црногорског референдума, па све до косовске независности и последњих спољнополитичких неуспеха у покушају оспоравања исте. Па још кад би томе додали раније неуспехе фудбалских репрезентација и све „ситније“ поразе у виду приватизација, крађа, извињавања, понижења... заиста је психолошки немогуће све то прогутати и превише болно и компликовано са свиме тим се понаособ суочити, тражити прави узрок, кривца, кардиналну грешку. Зато смо научили да лепо неуспех изигноришемо, или, још боље, да га представимо као успех. Овај рецепт су врло често и успешно пласирали домаћи политичари, али је свакако најчувенији пример онај када је Милошевић прогласио „историјску победу“ над снагама НАТО пакта у рату 1999.

Исти рецепт применио је Радомир Антић и он се још једном показао више него успешан. Зар није лакше сложити се са селектором да је ово био успех и „добро искуство“ и заборавити на све, него се нервирати како смо пропустили историјску прилику да напоскон, после толико деценија улагања у фудбал, толико брука и разочарења, са тимом који је напоскон био на нивоу оног, санкцијама спреченог и ометеног из прве половине 90-их, тимом у коме играју играчи најјачих европских клубова, у тренутку када нам је жреб невероватном случајношћу био отворен практично све до полу-финала – урадимо нешто на светском првенству?

Иако је на почетку писања ове колумне све ишло ка томе да ће Антић, упркос огромној

подршци јавног мњења, ипак бити смењен као што је и заслужио, изгледа да је „Радомир“ и овога пута изашао као победник и добио „продужетак сарадње“, упркос својим лошим резултатима и још лошијем понашању. (Додуше, нека жртва је морала да се поднесе, па ће му тако плата изгледа ипак бити преполовљена на „бедних“ 55000 евра – плус премије, разуме се.) По ко зна који пут, уверили смо се како се постаје идол и предмет обожавања у Србији и да та мешавина демагогије, симпатичног лика, снисходљивости пред камерама и окрутне борба за лични интерес иза завесе јесте кључ успеха којим задобијате наклоност полуобавештене и полуобразоване масе. Али у земљи у којој се деведесетих гласало за Слобу, двехиљадитих за Бориса, а следећих десет вероватно за Чеду, тај кључ ће увек бити непознаница.